

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Martina Lachmanna a JUDr. Jaromíra Klepše v právní věci

žalobce: **Ing. M. B.**
bytem [adresa]

proti

žalovanému: **První náměstek policejního prezidenta**
sídlem Policejní prezidium, Policie České republiky, Strojnická 935/27,
Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2016, čj. PPR-23863-28/ČJ-2011-990131

takto:

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 23. 8. 2016, čj. PPR-23863-28/ČJ-2011-990131, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč, a to do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Stručné shrnutí dosavadního průběhu řízení a žalobní argumentace

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí (dále jen „**Napadené rozhodnutí**“), kterým první náměstek policejního prezidenta (dále jen „**žalovaný**“) změnil k jeho odvolání rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 30. 11. 2011, č. 4610/2011 (dále jen „**Prvostupňové rozhodnutí**“), tak, že podle § 190 odst. 8 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „**zákon o služebním poměru**“) a s odkazem na § 125 odst. 1 a § 54 a § 207 téhož zákona zamítl žalobcovu žádost o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v letech 2007, 2008 a 2009 v rozsahu 150 hodin a v roce 2010 v rozsahu 48 hodin. Ve vztahu k nařízené službě přesčas konané podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v kalendářním roce 2007 a v době od 1. 1. 2008 do 17. 11. 2008 přitom žalovaný namítl podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činila podle § 207 odst. 1 téhož zákona 3 roky a tato lhůta marně uplynula dne 17. 11. 2011.
2. Žalobce v obsáhlé žalobě nejprve obsírně popsal průběh dosavadního řízení, včetně poukazu na to, že předchozí rozhodnutí žalovaného v téže věci Městský soud v Praze zrušil a vrátil žalovanému k novému rozhodnutí rozsudkem ze dne 10. 2. 2016, čj. 9 Ad 19/2012 - 46. Žalobce namítl nezákonnost Napadeného rozhodnutí z toho důvodu, že žalobci nebyla nařizována služba přesčas do limitu 150 hodin ročně v souladu s ustanovením § 54 zákona o služebním poměru, a proto žalobci náleží podle ustanovení § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru finanční plnění s přepočtem do hrubého měsíčního služebního příjmu. Žalobce rovněž v žalobě poukazoval na to, že mu byly služby přesčas nařizovány v rozporu s interními předpisy Policie ČR, když pokyn č. 99 ředitele útvaru ze dne 12. 12. 2008 a pokyn č. 29 ředitele útvaru ze dne 14. 4. 2009 upravovaly, že o nařízení služby přesčas rozhodovaly policejní funkcionáři na úrovni vedoucího odboru, nikoliv jako v případě žalobce na úrovni vedoucího skupiny, nebo dokonce „*vedoucí příslušník na objektu*“.
3. Konkrétně dále žalobce uvedl, že příslušníkem Policie České republiky u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby (dále též „**útvar**“), byl od roku 2000, když byl zařazen na služební místo s nepřetržitým režimem služby, v němž se ve směnách střídalo pět skupin příslušníků po sedm dní v týdnu. Úkolem oddělení, do něhož byl žalobce v rámci útvaru zařazen, potom bylo zajištění bezpečnostních akcí v objektech Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Senátu Parlamentu ČR v souvislosti s pravidelnými zasedáními obou komor zákonodárného sboru. Žalobce poté vyčíslil délku jím v letech 2007 – 2010 vykonávaných služeb přesčas u útvaru s tím, že mu byly uhrazeny pouze ty přesčasové služby, které přesahovaly roční limit 150 hodin. V roce 2010 přitom kvůli služebnímu úrazu vykonal u útvaru pouze 48 přesčasových hodin, proto mu nebylo vyplaceno nic.
4. Žalobce dále upozornil na to, že příslušníci měli k dispozici až na jeden rok dopředu vytvořený plán, jenž byl i archivován. Bylo tedy lehce předvídatelné, kolik příslušníků bude ten který den zajišťovat službu. Žalobce podotkl, že na příslušníky konající tuto

službu nebyly kladeny žádné zvláštní nadstandardní ani kvalifikační předpoklady, takže bylo možné je ihned nahradit jinými policisty, „bez praxe a dlouhodobé přípravy ve výkonu služby“.

5. Poté žalobce opakovaně v žalobě uváděl svou zásadní námitku, že služba přesčas nebyla vůči žalobci vyhlašována za splnění předpokladů stanovených § 54 zákona o služebním poměru, když se tak mělo dít pouze za zcela mimořádných, výjimečných situací. Místo toho byly žalobci každoročně nařizovány stovky služeb přesčas, během nichž byl „prováděn běžný a standardní výkon služby“, tedy aniž by současně byla vyhlášena nějaká krizová či mimořádná situace. Nařizované služby přesčas se tak staly „plánovanou praxí“, v důsledku níž útvar „řešil nedostatečné personální obsazení“, jak bylo konstatováno rovněž v Prvostupňovém rozhodnutí, ve snaze o finanční úsporu za neproplacené služby přesčas. Podle žalobce mu tak služba přesčas byla „plánovaně nařizována bez řádného odůvodnění její bezprostřední nutnosti“.
6. Ve vztahu k zajišťování bezpečnostních akcí v objektech obou komor Parlamentu České republiky žalobce konstatoval, že schůze obou komor zákonodárného orgánu byly plánovány převážně na celý rok dopředu, takže bylo naprosto předvídatelné, kolik příslušníků bylo potřeba k zajištění služby. Ač byly služby takto plánovány, jejich zajištění bylo dle žalobce realizováno prostřednictvím nařizovaných služeb přesčas do ročního limitu 150 hodin bez nároku na služební příjem právě v režimu § 54 zákona o služebním poměru, nad tento limit pak již za tyto služby přesčas náležel služební příjem. Řádný výkon služby v režimu § 54 zákona o služebním poměru tak byl v rozporu se zákonem zajišťován zásadně v mimořádném režimu, když přitom žalovaný v Napadeném rozhodnutí pro nařizování konkrétních služeb přesčas žalobci jen nepřesně a zavádějícím způsobem uvedl důvody, čili důvody pro nařízení takové služby přesčas v Napadeném rozhodnutí nevysvětlil a nedoložil. Podle žalobce nesouhlasí ani uvedená data, délka služby v hodinách či místo výkonu služby přesčas, některé služby přesčas nebyly evidovány vůbec (viz následující bod). V případě, že žalobce nahrazoval chybějícího příslušníka, pak zcela chybělo uvedení důvodu, pro který nahrazovaný policista do služby nedorazil, přičemž odkaz žalované na systém EKIS II nemohl být shledáván jako dostatečný, když se v něm neuváděl důvod, pro který nebyl nahrazovaný policista ve službě.
7. Posléze se na jiném místě žaloby žalobce konkrétně a ve shora uvedených souvislostech vyjádřil k některým nařízeným službám přesčas a jejich důvodům. Zpochybnil tak především důvody pro službu přesčas v režimu § 54 zákona o služebním poměru ve dnech 20. – 21. 1. 2010, když mu byla nařízena služba z důvodu absentujícího policisty. Ze záznamu služby ze dne 23. – 24. 1. 2010 plynulo, že ze skupiny byli povoláni dva policisté, přičemž z Napadeného rozhodnutí nebylo patrné, kdo vykonával službu přesčas za chybějícího policistu, a kdo pro nedostatečné personální obsazení pracoviště v objektu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Rovněž pro službu přesčas nařízenou žalobci ve dnech 24. 2. – 25. 2. 2010 z Napadeného rozhodnutí neplyne, z jakého konkrétního důvodu byli povoláni ze skupiny dva policisté pro výkon služby přesčas v objektu Senátu Parlamentu České republiky, když pouze jeden policista bez dalšího upřesnění čerpal volno z důvodu obecného zájmu. Nebylo tak zřejmé, který z policistů zastupoval nepřítomného příslušníka, a který policista pak konal službu přesčas pro nedostatečné personální obsazení pracoviště. Žalobce z těchto a dalších indicíí, zejména s odkazovaných záznamů služby, vyvodil, že pracoviště nebyla dostatečně personálně zajištěna, když se

ukládalo zajištění služby přesčas v počtu třech (20. – 21. 1. 2010), resp. čtyřech policistů (24. – 25. 2. 2010) z další skupiny.

8. Žalobce se pak ve svých námitkách věnoval skutečnosti, že od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 Policie ČR, včetně útvaru žalobce, po bezpečnostní stránce zajišťovala předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, a to opět v zásadě v plánovaném a standardním režimu, když tato bezpečnostní opatření byla dlouhodobě plánována a byly na ně vyčleněny v rozpočtu finanční prostředky. Rozkazem č. 8 ředitele útvaru ochrany ústavních činitelů ochranné služby ze dne 5. 1. 2009 bylo vedoucímu odboru ochrany sídelních objektů (dopředně) uloženo vyčlenit potřebný počet policistů pro zajištění bezpečnostních akcí na Úřadu vlády ČR, Ministerstvu zahraničních věcí ČR a v objektech obou komor Parlamentu České republiky, pro zajištění bezpečnostních akcí v místech ubytování a v místech jednání. Žalobce k tomu dodal, že se účastnil těch bezpečnostních akcí, které probíhaly toliko standardním způsobem v dvousměnném režimu a bez toho, aby na strážných objektech, v případě žalobce v objektu Kongresového centra Praha, nastala jakákoliv mimořádná situace. Ze žádného dokumentu založeného ve spisu ani z Napadeného rozhodnutí podle žalobce nikde neplyne, že by pro takto nařizovanou službu přesčas existovalo jakékoliv odůvodnění k použití § 54 zákona o služebním poměru, když žalobce současně upozornil na to, že byl výkon jeho služby přesčas vázán na plánovanou službu v rámci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, na plánovanou službu při zasedání obou komor Parlamentu ČR a konečně na plánovanou službu, kdy žalobce takto nařízenou službou přesčas toliko řešil „*nedostatečné personální obsazení pracoviště*“. Následně žalobce na konkrétních případech svého výkonu služby přesčas demonstroval zásadní uvádění těchto plánovaných důvodů do takto jemu individuálně nařizovaných služeb přesčas, zejména spočívajících v zajištění opatření Kongresového centra Praha, a to bez zvýšených bezpečnostních rizik (13. 1., 15. – 16. 1., 23. 1., 28. 1., 12. 2. 2009), resp. z důvodu zajištění zasedání komor Parlamentu ČR, a to bez zvýšených bezpečnostních rizik (17. 2., 18. 3. a 24. 3. 2009), potažmo z důvodu nedostatečného personálního obsazení, převážně z důvodů čerpaných dovolených, a to opět bez zvýšených bezpečnostních rizik (31. 1. – 1. 2., 5. – 6. 2. a 7. – 8. 3. 2009). Jak žalobce rovněž poznamenal, některé služby přesčas nebyly služebním funkcionářem vůbec promítnuty do evidence přesčasových služeb (13. 1., 31. 1. – 1. 2., 12. 2. a 7. – 8. 3. 2009), protože byl roční limit 150 hodin přesčasových služeb naplněn již dříve, konkrétně již 17. 2. 2009, a nikoliv až v březnu, jak se uvádí v Napadeném rozhodnutí. Dále žalobce u některých termínů konání služeb přesčas uvedl, že u nich nebylo ani zřejmé, za koho z absentujících policistů žalobce vykonával službu přesčas (31. 1. – 1. 2. 2009), resp. z jakého důvodu byl nahrazovaný příslušník nepřítomen na pracovišti, jestli z důvodu čerpání řádné, či mimořádné dovolené (5. – 6. 2., 7. – 8. 3. a 18. 3. 2009).
9. Žalobce takto komentovaný výčet jemu nařízených služeb přesčas uzavřel konstatováním, že nařizování služby přesčas v režimu § 54 zákona o služebním poměru měla být založena na výjimečnosti takového výkonu služby, neboť nepředstavovala jakýsi dodatečně čerpatelný fond služební doby nad rámec základní doby služby v rozsahu 37,5 hodiny týdně. Žalobce tak zpochybnil postup aprobovaný Napadeným rozhodnutím, když zákonodárce podle jeho tvrzení podmínil výkon služby přesčas ve smyslu § 54 zákona o služebním poměru důležitým zájmem služby, tudíž zásadně nedovolil, aby mohl „*vedoucí příslušník kdykoliv a z jakýchkoliv důvodů čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce*“. Výjimečným případem podle žalobce rozhodně nebyl dlouhodobý nebo trvalý nedostatek příslušníků útvaru, neboť tak by služba přesčas ztratila svůj mimořádný charakter a stala

by se pravidelným způsobem zajištění plnění úkolů útvaru. Službu přesčas proto nebylo lze nařizovat v situacích, které bylo možno předvídat při plánovaných důvodech, jako byly plánované řádné dovolené, studijní pobyty, rehabilitace, darování krve či dlouhodobé pracovní neschopnosti jiných příslušníků. Docházelo-li tedy k nařizování služeb přesčas žalobci, měl nadřízený příslušník alespoň v minimální míře odůvodnit a doložit konkrétní důvody takto nařízených služeb přesčas, aby bylo seznatelné, zdali institut služby přesčas ve smyslu § 54 zákona o služebním poměru byl využíván za podmínek, které připouští právní úprava. Tyto důvody podle názoru žalobce přitom z Napadeného rozhodnutí seznatelné nebyly, ačkoliv tento požadavek byl vyvozen ze žalobcem odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 4 Ads 11/2013 - 41, v němž Nejvyšší správní soud zkonstatoval, že nemožnost útvaru zajistit úkoly uložené mu zákonem s využitím základní doby služby nebylo lze překlenovat porušováním podmínek pro nařizování přesčasové služby k tíži jeho příslušníků.

10. Dalšími námitkami žalobce poukazoval na procesní pochybení žalovaného spočívající v tom, že žalovaný se nezabýval, resp. nezohlednil žalobcem předkládané procesní návrhy, zejména návrh ze dne 20. 6. 2016 na přezkoumání postupu poradní komise policejního prezidenta, když žalobci nebylo jako účastníku řízení umožněno využít veškerá práva plynoucí z § 174 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru s výjimkou práva nahlížet do spisu, a dále, že žalovaný nereagoval adekvátně na návrh žalobce ze dne 28. 6. 2016 na doplnění dokazování v souladu s § 174 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru a před vydáním Napadeného rozhodnutí spisový materiál nedoplnil, resp. doplnil jen o „*nesouvisející písemnosti neřešící oprávněnost nařizování služby přesčas*“. Situace se nezlepšila ani po podání stížnosti žalobcem na postup poradní komise policejního prezidenta dne 28. 7. 2016.
11. Žalobce poslední námitkou rozporoval žalovaným uplatněnou námitku promlčení za žalobci nařízenou službu přesčas v roce 2007 a za období do 17. 11. 2008. Takto žalovaným vznesenou námitku promlčení poté žalobce označil za účelovou a zavádějící, resp. uplatněnou v rozporu s dobrými mravy a za akt zneužití práva na úkor žalobce. Za v zásadě nepřezkoumatelnou žalobce označil skutečnost, že žalovaný neodůvodnil uplatnění této námitky promlčení v Napadeném rozhodnutí. Pravidlo obsažené v § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru ohledně tříleté lhůty k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru podle žalobce nemuselo platit absolutně, a to s přihlédnutím k nálezům Ústavního soudu, v nichž tento soud opakovaně judikoval, že uplatnění námitky promlčení nesmí být učiněno v rozporu s dobrými mravy. Žalobce v této souvislosti uvedl, že taková situace nastala i v projednávané věci, když služební funkcionář rozhodoval o nárocích policistů uplatněných z důvodu předchozího protiprávního jednání samotného služebního funkcionáře, což bylo typicky v případě protiprávně žalobci nařízené služby přesčas. Dopustil-li se tak služební funkcionář vůči žalobci protiprávního jednání nezákonným nařízením služby přesčas, nemohl se následně bránit vznesenou námitkou promlčení nároku takto předtím protiprávně služebním orgánem nepřiznaného, protože tím by se v rozporu s dobrými mravy zbavoval odpovědnosti za své předchozí protiprávní jednání. V takovém případě by tedy měla být podle názoru žalobce nemravně žalovaným vznesená námitka promlčení považována soudem za nedůvodnou.
12. Žalobce navrhl, aby soud zrušil Napadené rozhodnutí a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 26. 4. 2019 navrhl, aby soud rozsudkem podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl, přičemž odkázal na to, že žalovaný zjistil skutkový stav, o němž nebyly pochybnosti, a do spisového materiálu především doplnil podklady vztahující se ke konkrétním důvodům nařizování výkonu služby přesčas. Dále žalovaný plně odkázal na odůvodnění Napadeného rozhodnutí s tím, že deklaroval, že Napadené rozhodnutí náležitě odůvodnil a vypořádal veškeré odvolací námitky žalobce.
14. Zároveň se žalovaný ohradil proti žalobní námitce žalobce, v níž žalobce „zlehčoval“ výkon služby v útvaru, když uvedl, že výkon služby příslušníků útvaru byl pravidelný a dlouhodobě plánovaný až na jeden rok dopředu. Žalovaný k tomu konstatoval, že příslušníci útvaru jsou na výkon služby systematicky připravováni, když se podrobují speciálnímu výcviku, střelecké, taktické, fyzické a právní přípravě; jejich popisy služebních činností byly přitom totožné, aby byla zajištěna jejich plná zastupitelnost, protože prioritou útvaru bylo zajištění ochrany objektů a prostorů proti napadení nebo odvrácení útoku. Každá náhlá nepřítomnost příslušníka proto musela být adekvátně zajištěna jiným příslušníkem v rámci nařízené služby přesčas. Služební funkcionář přitom podle žalovaného nebyl schopen ovlivnit počty příslušníků neschopných ke službě z důvodu nemoci, úrazu aj. Žalovaný zároveň nesouhlasil s tvrzením žalobce, že byl na počátku kalendářního roku příslušníkům oznámen plán jejich řádné služby, když se v daném případě jednalo pouze o *„roční výhled cyklu organizačních jednotek (služebních skupin)“*, jenž nebyl plánem služeb, protože *„dával základní dispoziční informace jednotlivým příslušníkům i jejich vedoucím o předpokládaném průběhu služeb na celý kalendářní rok“*, a tak nesloužil pro plánování a vykazování výkonu služby jednotlivých příslušníků. V souladu s § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru se doba služby rovnoměrně, nebo nerovnoměrně rozvrhovala na jednotlivé směny předem, zpravidla na období jednoho měsíce, přičemž příslušníkovi musela být změna rozvržení služby oznámena zpravidla nejpozději tři dny před nástupem do služby, jak tomu bylo i v případě žalobce.
15. Dále žalovaný nesouhlasil se žalobní námitkou žalobce, že po dobu výkonu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009 nebyla pro účely služby přesčas vyhlášena žádná mimořádná nebo krizová situace a byl prováděn standardní výkon služby, přičemž samotné předsednictví České republiky v Radě Evropské unie bylo dlouhodobě plánováno a připravováno v rámci celé policie. Žalovaný k tomu oponoval tím, že ve dnech 8. 1., 10. 1. – 11. 1., 15. 1. – 16. 1., 23. 1., 28. 1., 31. 1., 17. 2. a 24. 3. 2009 se o relevantní důvod nařízení služby přesčas jednalo a při této příležitosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 34, v němž Nejvyšší správní soud akceptoval předsednictví České republiky v radě Evropské unie jako přípustný důvod pro nařízení služby přesčas podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť zde byl dán důležitý zájem služby. Zvýšené personální nároky na tuto sice dlouho dopředu známou událost pak měly být podle žalovaným citovaných partií téhož rozsudku Nejvyššího správního soudu pokryty pro tuto výjimečnou a časově ohraničenou bezpečnostní akci, pro kterou nemělo význam trvale zvyšovat kapacity policie, právě nařizováním služby přesčas. Žalovaný posléze s obdobnou argumentací přistoupil k odůvodnění žalobci nařízených služeb přesčas ve dnech 5. – 6. 2., 7. 3. a 18. 3. 2009. Rovněž tyto služby přesčas proběhly v době výkonu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, pro které byly na útvar kladeny požadavky převyšující jeho možnosti. Žalovaný uzavřel, že v takto vymezených dnech musela být žalobci nařízena služba přesčas

z důvodu čerpání mimořádné dovolené udělené k řešení závažných rodinných nebo osobních situací, protože nastala mimořádná okolnost předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Za běžných okolností by podle žalovaného k takovému nařízení služby přesčas vůči žalobci nedošlo s ohledem na vzájemnou zastupitelnost příslušníků. Žalovaný dále v této souvislosti odkázal na odůvodnění Napadeného rozhodnutí a navíc podotknul, že personální obsazenost útvaru byla v roce 2009 na úrovni 101,6 %, v roce 2010 na úrovni 97,6 % a v roce 2011 na úrovni 98%, přičemž dle žalovaného stoprocentní obsazenosti nelze pro fluktuaci příslušníků dosáhnout. Žalovaný také v rozporu se závěry, k nimž dospěl žalobce, dovodil, že prvek mimořádnosti, který je spojen s nařizováním služby přesčas žalobci lze spatřovat i v takové kombinaci faktorů, kdy je běžný režim výkonu služby podmíněn mimořádnými okolnostmi, za nichž byl tento výkon služby plněn. Žalovaný na podporu svých tvrzení odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 As 95/2017 - 25, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že *„(i) v rámci služby přesčas vykonávají příslušníci útvaru jen ty úkoly, ke kterým mají kvalifikaci a oprávnění, a odpovídají tudíž úkolům, které jsou vykonávány v rámci běžné služby. Prvkem, který odlišuje výkon běžné služby od výkonu služby přesčas, jsou pak právě mimořádné okolnosti, které vyžadují, aby bylo přistoupeno k jejímu nařízení.“*

16. K námitce žalobce, že žalovaný uplatnil námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy, žalovaný kontroval tvrzením, že žalovaný, jak vyplývá z obsahu správního spisu, jakož i z přístupu žalovaného, neměl v úmyslu jakkoliv poškodit či znevýhodnit žalobce, čili uplatnění námitky promlčení z jeho strany nemohlo být v rozporu s dobrými mravy. Pro tyto účely žalovaný odkázal na relevantní rozhodovací praxi civilních i správních soudů, zejména pak citoval rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 23 Cdo 123/2011, z něhož vyplývá, že institut promlčení je zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Dále žalovaný z tohoto rozsudku citoval, že *„(u)platnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.“* Ohledně rozhodovací praxe správních soudů pak žalovaný upozornil na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2018, čj. 11 Ad 12/2017 - 64, v němž soud konstatoval, že námitka promlčení nebyla uplatněna v rozporu s dobrými mravy.
17. K namítaným, údajně nepřesně vedeným evidencím služby přesčas ve vztahu k žalobci žalovaný uvedl, že z přehledu doby služby doloženého oddělením služebních příjmů, platů a sociálních evidencí odboru personálního, založeného ve spise, jednoznačně vyplynulo, v jakém rozsahu byly žalobcem slouženy služby přesčas. O pravdivosti záznamů a údajů v informačním systému EKIS přitom žalovaný neměl žádnou pochybnost, protože s nimi nebylo lze nezákonně manipulovat, čili každá případná změna byla zachycena v historii záznamu. Ve spisovém materiálu byly podle žalovaného založeny podklady, které doložily skutkový stav, o němž nebyly pochybnosti, a o jejich věrohodnosti svědčilo především to, že rozsah služeb přesčas byl ve všech dokumentech založených ve spisovém materiálu uveden shodně. Žalovanému pak nebylo zřejmé, na základě čeho žalobce vyvodil, že ve dnech 13. 1. 2009 a 12. 2. 2009 sloužil službu přesčas, když tuto tvrzenou skutečnost zároveň nijak nedoložil.

III. Replika žalobce

18. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného ze dne 9. 8. 2019 obšírně a s uvedením citací z vyjádření žalovaného popisoval dosavadní průběh řízení, jakož i předcházející soudní přezkum rozhodnutí žalovaného počínaje podáním žádosti žalobce o doplatek služebního příjmu za konanou službu přesčas podanou jím dne 19. 11. 2011. Žalobce zároveň v replice k vyjádření žalovaného dodal, že v letech 2008 – 2010 se vlivem politických rozhodnutí, jakož i změně právní úpravy služebního poměru, dramaticky změnily podmínky pro výkon služby a policejní řady opustilo několik stovek příslušníků útvaru, když současně byla u útvaru uplatňována úsporná opatření. Právě z těchto důvodů byly tedy následně u útvaru nařizovány služby přesčas v důležitém zájmu, jimiž vedení útvaru řešilo v zásadě chronickou personální nedostatečnost. Žalobce zároveň v replice k vyjádření žalovaného setrval na podané žalobě a zopakoval některé své žalobní body, jakož znovu podrobně tvrdil, ve kterých dnech mu byla v roce 2009 nařízena služba přesčas v době předsednictví České republiky v Radě Evropské unie.
19. K žalovaným uplatněné námitce promlčení nároku žalobce uvedl, že žalovaný ji neuplatnil řádně, když ji uplatnil až do meritorního rozhodnutí „*v pokračujícím řízení*“, tedy před vydáním rozhodnutí v nalézacím řízení. Rozpor žalovaným uplatněné námitky promlčení byl dle názoru žalobce dán i skutečností, že žalovaný cílil na poškození či znevýhodnění žalobce, i proto by měl soud takto uplatněnou námitku promlčení posoudit jako nedůvodnou.
20. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného zároveň zdůraznil, že žalovaný měl odůvodnit skutečnosti, které vedly v případě žalobce k nařízení služby přesčas, aby bylo následně možné posoudit zákonnost jeho postupu, resp. jeho přezkoumatelnost, pakliže ve spisovém materiálu služební orgán nezaznamenal konkrétní důvod nařízení služby přesčas, tudíž takový absentující důvod nemohl ani správní orgán, a nemůže ani soud, řádně přezkoumat.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Neshledal přitom jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední. O podané žalobě rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 51 odst. 2 s. ř. s. bez nařízení jednání.
22. Soud úvodem připomíná, že podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v rozhodném znění lze „*příslušníkovi...v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce*“.
23. Podle § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru platí, že „*jestliže bude vyhlášen krizový stav podle zvláštního právního předpisu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, lze příslušníkovi nařídit po dobu krizového stavu a nebo po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 1*“.
24. Podle § 54 odst. 3 zákona o služebním poměru pak „*za službu přesčas se podle odstavců 1 a 2 považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. U*

příslušníka s kratší dobou služby v týdnu se za službu přesčas nepovažuje služba, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu“.

25. Podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru „příslušníkovi je stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce“.
26. Z § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru se podává, že „příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.“.
27. Dle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru se „za důležitý zájem služby považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru“.
28. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že „právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlédne jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.“.
29. Podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru konečně platí, že „lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí 3 roky, není-li stanoveno jinak.“.
30. Mezi účastníky řízení je především sporné, zda byly žalobci přesčasy nařizovány v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Právě posouzení této otázky je přitom zásadní pro posouzení nároku žalobce na proplacení poměrné části služebního příjmu.
31. Z uvedené právní úpravy je v tomto ohledu zřejmé, že podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru může být služba přesčas v maximálním rozsahu 150 hodin v kalendářním roce (mimo případy krizového stavu nebo výjimečné případy ve veřejném zájmu dle § 54 odst. 2, kdy lze nařídit službu přesčas i nad rámec tohoto limitu) nařízena pouze v důležitém zájmu služby. V takovém případě nedochází k navýšení služebního příjmu, neboť při jeho stanovení je již s případnými přesčasovými hodinami počítáno (§ 112 odst. 2 zákona o služebním poměru). Pokud však přesčasové hodiny uvedený limit přesáhnou, má příslušník nárok buď na náhradní volno, nebo na poměrnou část příslušného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku. Na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která byla nařízena v rozporu se zákonem (tento závěr dovodil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41).
32. Soud přitom z níže popsanych důvodů dospěl k závěru, že dosavadní stav řízení, obsah správního spisu a odůvodnění Napadeného rozhodnutí prozatím i přes doplnění dokazování v rámci odvolacího řízení neumožňuje věcný přezkum každého jednotlivého žalobcem uplatněného nároku. Soud sám, i pokud by doplnil dokazování, o nároku rozhodovat nemůže, a i po doplněném dokazování by rozhodnutí musel zrušit, neboť rozhodnutí (jeho výrok) se vztahuje na celý uplatněný nárok a nijak jej nečlení, když výrok Prvostupňového správního rozhodnutí zamítá celou žádost, tedy všechny uplatněné nároky, a obsahově tímž způsobem tak činí i Napadené správní rozhodnutí, které výrok Prvostupňového rozhodnutí měnilo.

33. Soud předesílá, že k problematice nařizování služeb přesčas příslušníkům bezpečnostních sborů existuje rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126, ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41, publ. pod č. 2900/2013 Sb. NSS, ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63, publ. pod č. 3341/2016 Sb. NSS, ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 31, ze dne 14. 6. 2018, čj. 7 As 148/2017 - 22, či ze dne 22. 6. 2017, čj. 7 As 334/2016 - 22.
34. Z uvedené rozhodovací praxe správních soudů vyplývá, že musí být splněny následující podmínky, aby byla služba přesčas nařízena v souladu se zákonem o služebním poměru: 1) důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah do 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu (viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, čj. 10 A 34/2010 - 28 a navazující judikatura). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126, publ. pod č. 2823/2013 Sb. NSS, se Nejvyšší správní soud v tomto směru ztotožnil s názorem o výjimečnosti nařízení služby přesčas, která vyplývá ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. Soud na závěry vyslovené v uvedených rozsudcích, s nimiž se ztotožňuje a neshledává důvodu se od nich v posuzované věci odchýlovat, pro větší stručnost v plném rozsahu odkazuje.
35. Soud se zřetelem k těmto východiskům proto dále posuzoval, zda byla služba přesčas žalobci nařízena v souladu se zákonnými podmínkami § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť v případě záporného zodpovězení této otázky by bylo nutné na základě výše uvedeného dojít k závěru, že žalobce měl nárok na náhradní volno nebo na proplacení poměrné části služebního příjmu v souladu s § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru.
36. Soud zdůrazňuje, že služba přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídit výkon služby nad rámec základní doby služby (která činí dle § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru 37,5 hodin týdně). Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Službu přesčas lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Důležitý zájem služby však nelze shledat v dlouhodobém až trvalém nedostatku příslušníků, případně plněním běžných úkolů příslušného policejního útvaru, které nemají charakter náhlé výjimečnosti. Není tak možné připustit, aby tento personální nedostatek byl nahrazován zvýšenými nároky na stávající příslušníky nařizováním služeb přesčas s odkazem na důležitý zájem služby (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63).
37. Každou takovou službu přesčas je pak nutné odůvodnit tím, že se tak stalo v důležitém zájmu služby. Je přitom na správním orgánu, aby jednoznačným, průkazným a nezpochybnitelným způsobem prokázal, že služba přesčas není z jeho strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek, nežli připouští právní úprava, tj. v souladu s důležitým zájmem služby (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, čj. 6 Ads 151/2011 - 126, či výše uváděný rozsudek čj. 4 Ads 11/2013 - 41).

38. K podmínce odůvodnění nařízení služby přesčas judikatura dovodila následující závěry: „*Rízení ve věcech služebního poměru se podle § 171 písm. b) služebního zákona nevztahuje na nařízení služby přesčas, z čehož je zřejmé, že se při nařizování přesčasové služby nevzdává rozhodnutí v písemné formě, které by muselo obsahovat náležitosti uvedené v § 181 odst. 5 téhož zákona. (...) S ohledem na zmíněnou neformálnost rozhodování o službě přesčas a její četnost nelze zajisté vyžadovat, aby odůvodnění jednotlivé služby přesčas mělo parametry, které služební zákon stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Nicméně po vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41).
39. V nyní projednávané věci je z odůvodnění Napadeného rozhodnutí patrné, že prvek důležitého zájmu služby u nařizované služby přesčas v režimu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru žalovaný spatřoval jednak (i.) ve skutečnosti, že v první polovině roku 2009 Česká republika předsedala Radě Evropské unie, přičemž v tomto období byl „*v chráněných objektech a prostorách zvýšený pohyb chráněných osob, zahraničních delegací, představitelů orgánů EU, televizních štábů, poslanců a dále se zde konaly konference, jednání a probíhaly zde další podpůrné aktivity a kulturní programy, což s sebou nesla zvýšená bezpečnostní rizika*“, a jednak (ii.) v tom, že k nařízení služby přesčas došlo vždy operativně, v případě krátkodobého a neočekávaného výpadku některého z příslušníků, který nebylo lze podle přesvědčení žalovaného zaměňovat za trvalé nahrazování nedostatku příslušníků ve výkonu služby. Žalovaný zároveň jak v průběhu správního řízení, tak v odůvodnění Napadeného rozhodnutí popřel tvrzení žalobce, že by služby přesčas byly nařizovány z důvodu nedostatečného personálního obsazení (podstavu) Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Praha. Naopak ve vztahu ke službám přesčas nařizovaným žalobci konkrétně uváděl, že byly nařizovány v případech čerpání služebního volna (pro důležité osobní překážky či z obecného zájmu), nebo z důvodu čerpání „*mimořádných dovolených*“, a to za zcela konkrétní absentující příslušníky útvaru.
40. Ve vztahu k období prvního pololetí roku 2009, konkrétně ke službám přesčas nařízeným žalobci ve dnech 8. 1., 10. – 11. 1., 15. – 16. 1., 23. 1., 28. 1., 31. 1., 17. 2. a 24. 3. 2009 z důvodu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie (str. 7 Napadeného rozhodnutí) se zdejší soud ztotožnil s argumentací žalovaného v Napadeném rozhodnutí, z níž vyplývá, že se v případě předsednictví České republiky v Radě Evropské unie jednalo o mimořádnou bezpečnostní akci krátkodobého charakteru, která s sebou nesla nutnost vykonávat další bezpečnostní opatření náročná na síly a prostředky, která nejsou ve standardním výkonu služby v takovém rozsahu a intenzitě realizována, tudíž byl dán „*důležitý zájem služby*“ pro v souvislosti s ním nařizované služby přesčas. Ostatně tento závěr podpořil v případě srovnatelném s právě projednávanou věcí i Nejvyšší správní soud ve svém recentním rozsudku ze dne 18. 1. 2018, čj. 9 As 27/2017 - 31, v němž v této souvislosti uvedl, že „*sice bylo dopředu známo, že v průběhu českého předsednictví budou na policii kladeny zvýšené nároky, nicméně šlo o natolik zvýšené nároky spojené s mimořádnou akcí, že k jejich pokrytí bylo možno nařídit službu přesčas v souladu se zákonem*“, a že „*(c) o se týče nyní posuzovaného případu, rozsah a půlroční trvání českého předsednictví v Radě Evropské unie byly takového charakteru, že plně odůvodňovaly nařízení služby přesčas příslušníků útvaru pro ochranu ústavních činitelů*“. Nejvyšší správní soud dále ve výše citovaném rozsudku konstatoval, „*že správní spis obsahuje dostatek podkladů dokládajících*

nařízení přesčas ... z důvodu účasti žalobce na bezpečnostních opatřeních na Kongresovém centru v Praze. Skutečnost, že české předsednictví v Radě Evropské unie proběhlo v první polovině roku 2009, je obecně známou skutečností. Okruh chráněných objektů ve smyslu § 48 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byl po dobu příprav a konání českého předsednictví rozšířen o 10 objektů na základě usnesení vlády ze dne 19. 11. 2008 o bezpečnostním zajištění předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, které je založeno ve spise na čísle listu 247 (v projednávané věci na čísle listu 83, pozn. Městského soudu v Praze). Mezi těmito objekty bylo i Kongresové centrum Praha. O rámcovém rozsahu úkolů útvaru pro ochranu ústavních činitelů svědčí rozkaz ředitele tohoto útvaru ze dne 5. 1. 2009 založený na čísle listu 248 správního spisu (v projednávané věci na číslech listů 84 - 85, pozn. Městského soudu v Praze). Žalobce nijak nezpochybnil, že byl ve výše uvedených dnech nasazen k ochraně Kongresového centra při zajišťování bezpečnosti českého předsednictví v Radě Evropské unie. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejde o ad hoc vytvořený důvod pro nařízení služby přesčas. Z týchž důvodů zdejší soud zároveň nemohl přisvědčit žalobní námitce žalobce, že v době předsednictví České republiky v Radě Evropské unie se jednalo o „běžný a standardní výkon služby“, když tento předsednický status krátkodobě (půlročně) zatížil žalobcův útvar zvýšenými bezpečnostními riziky a dočasně rozšířeným počtem chráněných objektů, na něž nemělo smysl trvale rozšiřovat počet příslušníků Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, nýbrž bylo lze v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro výjimečnost této události krátkodobou nedostatečnou personální vybavenost nahrazovat právě a jen z tohoto důvodu nařizováním služby přesčas. V této souvislosti nelze podle názoru soudu rovněž účinně a relevantně tvrdit, jak činil žalobce v žalobě, že služby byly pro toto období snadno předvídatelné na základě ročního plánu služeb.

41. Ohledně druhého z výše žalovaným uváděných důvodů, které ztělesňují důležitý zájem služby, zdejší soud přisvědčil žalovanému potud, že důležitým zájmem služby, který musí být dán, aby mohl být přesčas v režimu § 54 odst. 1 služebního zákona nařízen, může být v nepředvídatelných situacích i zájem na zajištění bezproblémového chodu služby v důsledku náhlého krátkodobého a neočekávaného výpadku některého z příslušníků. Zejména v prostředí útvaru, který při své činnosti musí reagovat na aktuální vývoj situace, je třeba tento zájem jako důležitý zájem služby smyslu § 54 odst. 1 služebního zákona připustit, aby mohl být útvar schopný pružně a účinně plnit své úkoly. Na druhou stranu však platí, že pro vyhodnocení, zda bylo kritérium mimořádnosti v daném případě naplněno, je třeba vždy zkoumat okolnosti nařízení služby jednotlivě a u každého případu zvlášť (viz např. závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 As 95/2017 - 25).
42. Jak bylo konstatováno výše, z judikatury správních soudů vyplývá, že o žádosti příslušníka o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas služební orgán rozhoduje v řízení ve věcech služebního poměru (§ 170 zákona o služebním poměru), v němž je povinen prokázat, že služba přesčas není z jeho strany využívána k jiným účelům a za jiných podmínek než připouští právní úprava.
43. V souladu s popsányými judikatorními východisky se proto soud zaměřil na přezkoumání konkrétních důvodů a okolností u jednotlivě nařízených přesčasů, přičemž dospěl k následujícím závěrům.
44. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí na str. 8 - 9 popsal důvody nařízení služby přesčas ve vztahu ke každému z pěti případů nařízení služby přesčas v období od 5.

2. 2009 do 25. 2. 2010. Z odůvodnění Napadeného rozhodnutí v tomto směru vyplývá, že žalobci byl

- a. dne 5. až 6. 2. 2009 nařízen výkon služby přesčas od 07.00 do 07.00 hodin za příslušníka OEČ 319375 z důvodu čerpání mimořádné dovolené a také z důvodu bezpečnostních opatření stanovených kvůli předsednictví České republiky v Radě Evropské unie;
- b. dne 7. 3. 2009 nařízen výkon služby přesčas od 07.00 do 24.00 hodin za příslušníka OEČ 276739 z důvodu čerpání mimořádné dovolené a také z důvodu bezpečnostních opatření stanovených kvůli předsednictví České republiky v Radě Evropské unie;
- c. dne 18. 3. 2009 nařízen výkon služby přesčas od 07.00 do 19.00 hodin za příslušníka OEČ 247840 z důvodu čerpání mimořádné dovolené a také z důvodu bezpečnostních opatření stanovených kvůli předsednictví České republiky v Radě Evropské unie;
- d. dne 20. až 21. 1. 2010 nařízen výkon služby přesčas od 07.00 do 07.00 hodin za příslušníka OEČ 276739 z důvodu udělení služebního volna z důvodu důležitých osobních překážek ve službě;
- e. dne 24. až 25. 2. 2010 nařízen výkon služby přesčas od 07.00 do 07.00 hodin za příslušníka OEČ 258613 z důvodu udělení služebního volna z důvodu obecného zájmu;

45. Soud k uvedenému výčtu ve shodě se žalobcem zejména konstatuje, že zvolený způsob konkretizace důvodů v případech nařízení výkonu služby přesčas ve dnech 20. až 21. 1. 2010 a 24. až 25. 2. 2010 neodpovídá obsahovým požadavkům kladeným shora rekapitulovanou rozhodovací praxí na odůvodnění rozhodnutí služebních orgánů v uvedených věcech, a soudu proto brání hodnotit naplnění judikaturou vymezených důvodů, zda takto nařízená služba v jednotlivých případech splňuje podmínky důležitého zájmu služby. Jakkoliv jsou důvody nařízení služby přesčas v odůvodnění Napadeného rozhodnutí konkretizovány tím způsobem, že je provedeno upřesnění, kterému z příslušníků bylo uděleno služební volno pro překážky, za něž je poskytován služební příjem, tj. služební volno z důvodu důležitých osobních překážek ve službě (§ 70 – 71 zákona o služebním poměru), resp. služební volno při překážkách ve službě (§ 68 – 69 zákona o služebním poměru) z důvodu obecného zájmu, není nikde uvedeno, čeho se tyto překážky ve službě týkaly, a tedy zda byly vyvolány náhlými okolnostmi, a byly tudíž nepředvídatelné, či nikoliv.

46. Soud v tomto směru odkazuje na již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, čj. 9 As 207/2018 - 20, ve kterém Nejvyšší správní soud v bodě 31 uvedl, že „*ustanovení § 68 a § 70 zákona o služebním poměru spojují nárok na poskytnutí služebního volna s velkou skupinou různorodých případů. Jedná se jak o situace, které není možné dopředu předvídat (ošetřování nemocného člena rodiny, jestliže jeho zdravotní stav vyžaduje nezbytné ošetření jinou osobou, nepředvídané přerušování provozu nebo zpoždění hromadného dopravního prostředku, účast na zásahu jednotky Sboru dobrovolných hasičů, záchranné akci Horské služby, Vodní záchranné služby), tak o situace, které lze dopředu předvídat velmi dobře (účast ve státní sportovní reprezentaci, činnost vedoucího tábora pro děti a mládež, vlastní svatba, svatba dětí nebo rodičů, apod.)*.“ Pro projednávanou věc je však zejména podstatný závěr, že „*některé*

situace mohou být za určitých okolností předvídatelné, jindy náhlé (např. dárcovství krve, výkon povinnosti svědka, doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření, jestliže to nezbytně vyžaduje jeho věk nebo zdravotní stav). Není proto dost dobře možné poskytnout ve vztahu k jednotlivým důvodům obecně platný závěr, zda se jedná o předvídatelný a plánovaný důvod absence. Hodnocení u služebního volna musí brát vždy v potaz konkrétní důvod a okolnosti jeho poskytnutí.“

47. Nejvyšší správní soud pak v následujícím bodu 32 uvedeného rozsudku zdůraznil, že „dle rozsudku č. j. 9 As 27/2017 - 31 lze na hodnocení nařízení přesčas z důvodu zástupu příslušníka, který čerpá služební volno, použít shodné kritérium jako v případě pracovní neschopnosti. Jde-li tedy o důvod čerpání služebního volna, který byl při rozvržení doby služby na jednotlivé směny nepředvídatelný a náhlý, lze hovořit o naplnění důležitého zájmu služby zahrnujícího znak jisté výjimečnosti. Opačně tomu bude v případě důvodu, o kterém se příslušný služební funkcionář dozvěděl s dostatečným předstihem, tj. o němž věděl při rozvržení doby služby na jednotlivé směny. Rozhodné je, zda o této žádosti služební funkcionář věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc.“ V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále poukázal na to, že skutečnost, že poskytnutí služebního volna je v určitých případech nárokové a služební funkcionář nemůže jeho udělení nijak ovlivnit, nehraje z hlediska posouzení, zda poskytnutí služebního volna představuje způsobilý důvod pro nařízení služby přesčas, žádnou roli. I v případě služebního volna, na jehož poskytnutí má příslušník nárok, se totiž může jednat (a v řadě případů se bude jednat) o situaci, která je předem známá a předvídatelná, a kterou tedy může služební funkcionář při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona zohlednit.
48. Soud přezkoumal Napadené rozhodnutí i s ohledem na výše uvedené závěry Nejvyšší správního soudu a dospěl k závěru, že z Prvostupňového ani z Napadeného rozhodnutí nelze zjistit, zda se v uvedených případech poskytnutí služebního volna jiným příslušníkům jednalo o nepředvídatelné a náhlé důvody, či nikoli. Jak uvedl Nejvyšší správní soud, nelze učinit obecně platný závěr o tom, zda se jedná o předvídatelný a plánovaný důvod absence. Podstatné pro posouzení charakteru jednotlivých důvodů je zjištění konkrétního důvodu a okolnosti poskytnutí daného služebního volna.
49. Žalovaný v Napadeném rozhodnutí, pokud jde o poskytnutí služebního volna v uvedených případech, toliko uvádí, jaké volno bylo poskytnuto a v jakém termínu. Na základě této informace ale nelze učinit požadovaný závěr o tom, zda situace, pro kterou bylo služební volno nařízeno, byla předvídatelná či nikoli, a zda tedy bylo možné tuto situaci řešit v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízením služby přesčas. Žalovaný nadto formuloval závěry zcela obecně, když poukázal na „služební volno z důvodu důležitých osobních překážek“ (20. 1. – 21. 1. 2010), a „služební volno z důvodu obecného zájmu“ (24. 2. – 25. 2. 2010). Takto formulované důvody nelze podřadit pod žádný z výše uvedených důvodů, když se k němu žalovaný ani v jiné části rozhodnutí blíže nevyjádřil. Žalovaný v Napadeném rozhodnutí dále v tomto směru neuvedl ani, zda bylo v těchto případech služební volno jiným příslušníkům poskytnuto náhle a nepředvídatelně. Z rozhodnutí proto nelze zjistit, zda služební funkcionář při zpracování návrhu základní doby služby na příští měsíc o jednotlivých důvodech poskytnutí služebního volna věděl, a zda tedy byly důvody pro nařízení služby přesčas služebnímu funkcionáři známy s dostatečným předstihem. Proto soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti Napadeného rozhodnutí i z tohoto důvodu.

50. Soud tedy v tomto ohledu seznal, že odůvodnění Napadeného rozhodnutí ani Prvostupňového rozhodnutí nekonkretizuje, z jakého důvodu žalobce vykonával službu přesčas, což soudu brání v posouzení důvodnosti nařízené služby přesčas žalobci v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Napadené rozhodnutí je proto v popsanych ohledech nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, potažmo skutkový stav, který vzal žalovaný za základ Napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu, což v koncentrickém působení zakládá důvody pro jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
51. Konkrétnější zhodnocení posouzení závažnosti a nepředvídatelnosti jednotlivých případů nařízení služby přesčas z důvodů uděleného služebního volna konkrétním příslušníkům pak není možné, neboť není nikde ve správním spise ani v rozhodnutích uvedeno, o jaký konkrétní důvod se takový závěr žalovaného opírá. Právě toto konkrétní hodnocení u každého nařízeného případu služby přesčas však je naprosto esenciálním důvodem pro příslušné rozhodnutí o hmotném právu, který činí žalovaný a prvostupňový správní orgán, jak ostatně vyplývá ze shora rekapitulovaného judikaturního rámce. Pokud k těmto skutečnostem a zjištěním nesměřovalo shromáždění podkladů ve správním řízení (na jejichž základě bylo rozhodnuto), stěží lze podle přesvědčení soudu hovořit o rozhodnutí, které by mohlo v soudním přezkumu obstát.
52. Je třeba zdůraznit, že jakkoli lze dokazování v určitém rozsahu doplnit v řízení před správním soudem, v nyní posuzované věci se jedná o případ, kdy je takový postup vyloučen, neboť by soud takovým shromažďováním podkladů a provedením dokazování v takovém rozsahu vykonával podstatnou část dokazování za správní orgán, přičemž výsledkem takto doplněného dokazování by i přesto muselo být kasační rozhodnutí soudu (soud ve správním soudnictví nerozhoduje o konkrétním hmotném právu žalobce).
53. Proto takové rozsáhlé dokazování, jehož cílem by bylo doplnění uvedených klíčových skutkových zjištění, ve vztahu k nimž správní spis žádné podklady neobsahuje, soud neprováděl. Soud by ostatně musel i v takovém případě Napadené rozhodnutí zrušit, neboť je zcela zjevně patrné, že důvody, o něž bylo Napadené rozhodnutí v jednotlivých případech opíráno, by části případů nemohly z níže uvedených důvodů obstát. Částečné rušení výroku u jednotlivých tvrzených nároků přitom nepřichází pro velkou obecnost výroku v úvahu.
54. Soud dále nepřehlédl, že nařízené služby přesčas musel žalobce v některých případech sloužit za příslušníka, jenž čerpal „mimořádnou“ dovolenou, a to ve dnech 5. – 6. 2. 2009, 7. 3. 2009 a 18. 3. 2009. Ve vztahu k tomuto důvodu přitom z ustálené rozhodovací praxe správních soudů plyne, že dovolenou nelze za takový důležitý zájem služby považovat. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 25. 1. 2018, čj. 9 As 258/2017 - 32 tomto směru uzavřel, že *„nařizování a čerpání dovolené je zcela běžnou záležitostí, není tedy naplněn požadavek výjimečnosti, který je spojený s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kdy bude dovolená čerpána, si neurčuje příslušník sám. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena“*. Na věci ničeho nemění skutečnost, že žalovaný tuto dovolenou opatřil přívlastkem „mimořádná“, když soud ze spisu ověřil, že v systému bylo ohledně absentujících příslušníků uvedeno, že čerpali buď „dovolenou“ (5. 2. 2009, č. 1. 94), nebo „řádnou dovolenou“ (7. 3. a 18. 3. 2009, č. 1. 90, resp. 92). Ostatně ani samotné použití přívlastku mimořádné dovolené nepoživá žádného zvláštního zákonného režimu, potažmo se nijak

neliší od podmínek čerpání řádné dovolené. Naopak ve smyslu § 65 a následujících zákona o služebním poměru platí, že nástup dovolené určuje služební funkcionář s přihlédnutím k důležitým zájmům služby a k oprávněným požadavkům příslušníka tak, aby ji mohl vyčerpat do konce kalendářního roku (§ 66 odst. 1 první věty zákona o služebním poměru), resp. služební funkcionář může v důležitém zájmu služby příslušníkovi určený nástup dovolené změnit nebo jej z dovolené odvolat (§ 66 odst. 2 zákona o služebním poměru).

55. Na uvedených závěrech pak dle přesvědčení soudu rovněž není způsobilé nicého změnit, pokud žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí ve vztahu k právě uvedeným případům nařízení služby přesčas zároveň uvedl, že žalobci službu přesčas nařídil *„také z důvodu bezpečnostních opatření stanovených kvůli předsednictví České republiky v Radě Evropské unie“*. Platí totiž, že tento důvod již nemohl plnit svůj účel z toho prostého důvodu, že žalobce toliko nahrazoval jiného příslušníka, který čerpal dovolenou, tj. počet příslušníků ve službě se tímto povoláním žalobce ke službě přesčas jakkoliv nenavýšoval, a žalobce tak působil výhradně jako substitut za absentujícího příslušníka, jak žalovaný potvrzuje v pátém odstavci na str. 8 Napadeného rozhodnutí. Pakliže byly u příslušníků čerpajících v době vyšší míry a rozsahu bezpečnostních rizik z důvodu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie ohledně chráněných objektů, jak zdůraznil žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, dány jiné *„závažné rodinné nebo osobní důvody“*, jak žalovaný naznačil na str. 8 Napadeného rozhodnutí, neměl u těchto příslušníků přistupovat k nařizování dovolené, ale měl, byly-li aplikovatelné, využít zákonem předpokládaných nepředvídatelných překážek, pro něž příslušníkům náleží udělení služebního volna, případně, shledal-li, že je příslušník, jemuž byla dovolená mimořádně nařízena, tohoto z takto čerpané dovolené odvolat.
56. Pokud jde o další postup žalovaného ve věci řízení o odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí, soud opakovaně upozorňuje na to, že správní soudy se otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí služebních funkcionářů ve věcech služebního poměru v minulosti opakovaně zabývaly a nastavily standardy, jež musí být v tomto ohledu naplněny. Nejvyšší správní soud ve shora označeném rozsudku ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 Ads 11/2013 - 41, publ. pod č. 2900/2013 Sb. NSS, v tomto směru mj. uvedl: *„Proto je nezbytné, aby vedoucí příslušník u každé služby přesčas uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. S ohledem na zmíněnou neformálnost rozhodování o službě přesčas a její četnost nelze zajisté vyžadovat, aby odůvodnění jednotlivé služby přesčas mělo parametry, které služební zákon stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Nicméně po vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Takový požadavek umožňuje posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas v řízení ve věcech služebního poměru a v soudním řízení správním a zároveň nepřináší výraznější administrativní zátěž, která by ohrožovala plnění jiných úkolů vedoucích příslušníků bezpečnostních sborů. (...) Posuzování podmínek pro nařízení služby přesčas a z toho vyplývající požadavek na přiměřené odůvodnění takového opatření dále není výrazem nepřípustného rozšíření pravomoci soudního přezkumu i na úkony, jimiž vedoucí příslušníci ukládají podřízeným příslušníkům úkoly směřující ke způsobu, době a rozsahu výkonu služby podřízených příslušníků. Především je nutné zdůraznit, že dosavadní judikatura neučinila závěr o možnosti soudního přezkumu samotného úkonu, jímž vedoucí příslušník v rámci svého oprávnění dávat rozkazy k výkonu služby nařizuje podřízenému příslušníku službu přesčas. Správní soudy vymezily podmínky pro nařízení služby přesčas spočívající v důležitém zájmu služby a z toho vyplývajícího předpokladu výjimečnosti*

služby přesčas v rámci soudního přezkumu rozhodnutí služebních funkcionářů vydaných v řízení o služebním poměru, která se týkala nároků příslušníků vyplývajících z údajně nezákonné služby přesčas. Taková rozhodnutí správního orgánu nepochybně představují úkony správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., které podléhají soudnímu přezkumu. V jeho rámci pak musí soud posoudit dodržení uvedených podmínek pro nařízení služby přesčas, což však nemůže učinit bez znalosti konkrétního důvodu, který vedoucího příslušníka k takovému opatření přiměl. Jestliže vedoucí příslušník takový konkrétní důvod alespoň v rámcovém rozsahu nevymezí a nezaznamená ho v písemné formě, ani ho nelze spolehlivě dovodit ze spisového materiálu, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě posoudit, jestli služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem, či nikoliv. V důsledku toho si takový úsudek nemůže učinit ani soud, který tak je nucen žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost, jako tomu bylo i v nyní posuzované věci.“

57. Se zřetelem k výše uvedeným závěrům lze shrnout, že absence příslušníků, kterou služební funkcionář nemohl ovlivnit, představuje zásah do možnosti plnění služebních úkolů, které je třeba daný den splnit. Proto pokud jde o důvody absence příslušníků, pro jejichž zástup lze nařídit službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nutné uvést, proč na konkrétním útvaru byly naplněny podmínky důležitého zájmu služby, a to konkrétně ve vztahu k žalobci, neboť je to žalobce, kdo uplatňuje své jednotlivé platové nároky, a tedy musí být patrné, proč právě v příslušné konkrétní službě zastupoval žalobce jiného konkrétního příslušníka z důvodu, který nemohl služební funkcionář nijak ovlivnit. Žalovaný však v odůvodnění Napadeného rozhodnutí v nyní posuzované věci až na výjimky aplikoval jak důvody pro postup podle ust. § 54 odst. 1 zákona, tak zjevně i důvody, které ve světle výše uvedených závěrů nárok žalobce nevylučují. Soud přitom s odkazem na dříve uvedené zdůrazňuje, že při konkretizaci důvodů je třeba vzít v potaz to, že v případech služebního volna, neřku-li služebního volna, za nějž byl absentujícím příslušníkovi poskytován služební příjem, musí být dostatečně rozveden důvod pro jeho udělení, nejlépe s odkazem na příslušné zákonné ustanovení. Z Napadeného rozhodnutí však v tomto směru nebylo v žádném ohledu patrné, zda bylo služební volno v konkrétním případě čerpáno z předvídatelného nebo nepředvídatelného důvodu. Soud s odkazem na dříve uvedené zdůrazňuje, že nařízení služby přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tedy z důvodu důležitého zájmu služby, není možné v případě předem obecně známých, právní úpravou předpokládaných situací, jako jsou např. některé případy čerpání služebního volna, dovolené či účasti na školeních. S takovými důvody absence příslušníků totiž musí správní orgány dopředu počítat a nemohou tuto předem předvídatelnou absenci příslušníků pokrývat pomocí přesčasových služeb s odkazem na důležitý zájem služby. Jinými slovy řečeno – soud si je dobře vědom, že určité úkoly musí příslušný bezpečnostní sbor plnit nepřetržitě, přičemž v reálném životě je nutné toto plnění úkolů personálně zabezpečit, což vyžaduje občasné nařízení přesčasové služby. I to je koneckonců povaha příslušné služby v bezpečnostních sborech. Na druhou stranu, s takovými situacemi je nutné počítat dopředu (neboť se v reálném životě v průběhu doby stávají), a proto je v takových případech nutné služební příjem za tyto přesčasové služby poskytnout (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, čj. 1 As 183/2015 - 63).
58. Shora vyslovené závěry ostatně plně odpovídají závěrům, které zdejší soud v minulosti ve vztahu k otázce zákonnosti nařízení služby přesčas v Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby vyslovil (srov. např. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 7.

12. 2018, čj. 6 Ad 26/2015 - 87, ze dne 28. 2. 2018, čj. 9 Ad 3/2016 - 44, či ze dne 11. 3. 2019, čj. 10 Ad 12/2015 - 82).

59. Vzhledem ke stáří věci i pravděpodobné důkazní nouzi, kterou žalovaný v Napadeném rozhodnutí na str. 8 a 9 výslovně přiznal v důsledku krátkých skartačních lhůt ve vztahu k uděleným dovoleným, resp. služebním volnům, za něž žalobce vykonával službu přesčas, soud uvádí, že ze shora rekapitulovaných judikaturních východisek nelze učinit jiný závěr, nežli ten, že v případě, kdy služební funkcionář ve vztahu ke konkrétnímu policistovi nemůže prokázat naplnění „důležitého zájmu služby“, v jehož rámci byla služba přesčas nařízena, a to konkrétním způsobem (tj. především specifikací důvodů udělení služebního volna absentujícím příslušníkům, za něž žalobce vykonával službu přesčas), pak nelze při hodnocení uplatněného nároku vycházet z ust. § 54 odst. 1 zákona. Jen takovým způsobem přitom může žalovaný podle přesvědčení soudu přesvědčivě vyvrátit obranu žalobce poukazující na absenci prvku nepředvídatelnosti či nahodilosti a na systémový charakter postupu služebního funkcionáře, kterým byl běžně řešen personální stav útvaru.
60. Soud dále nemohl přisvědčit žalobní námitce, v níž žalobce uváděl, že některé služby přesčas nebyly promítnuty do evidence přesčasových hodin, konkrétně ve dnech 13. 1. 2009, 31. 1. – 1. 2. 2009 a 12. 2. 2009 (naopak služba přesčas dne 7. 3. 2009 promítnuta byla), neboť tento výkon přesčasových služeb nebyl zároveň žalobcem v řízení nijak prokázán, či doložen, resp. ze spisu ani nevyplývá, že by žalobce na konkrétní případy neevidovaných ale vykonaných služeb přesčas za rok 2009 v průběhu správního řízení upozorňoval a jejich výkon jakkoli dokládal.
61. K žalobní námitce, jíž žalobce brojil proti údajným procesním pochybením, soud konstatuje, že byla žalobcem konstruována toliko ve velmi obecné rovině, aniž by z jejího textu bylo patrné, jakých konkrétních procesních pochybení se měl žalovaný dopustit, resp. jaká konkrétní procesní práva žalobce měl žalovaný porušit a jakým způsobem. K takto obecně vzneseným námitkám soud podotýká, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení správnímu soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Pokud se tedy žalobce v tomto směru omezil na uvedené paušální a blíže nerozvedené poznámky stran tvrzeného porušení svých procesních práv, nezbylo soudu, než v obdobně obecné rovině konstatovat, že řízení vedoucí k vydání Napadeného rozhodnutí takovou vadou netrpí.
62. Z § 174 odst. 1 zákona o služebním poměru vyplývá, že „účastník má právo a) nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, navrhopat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko, klást otázky svědkům a znalcům, a b) vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.“ Z odstavce 2 citovaného ustanovení se pak podává, že „účastník je povinen postupovat tak, aby řízení neztěžoval a nezpůsobil jeho průtahy“.
63. Soud přitom v adekvátní míře obecnosti na tuto žalobcovu námitku reaguje tak, že se ověřením spisové dokumentace nedobral jakéhokoliv porušení žalobcovy práva v řízení, když do spisu žalobce nahlédl dne 31. 5. 2016 a svobodně činil rovněž návrhy na doplnění dokazování (připisem žalobce ze dne 26. 6. 2016), resp. návrhy jiné (připisem ze dne 20. 6.

2016), přičemž žalovaný na tyto návrhy poskytl žalobci přiměřenou písemnou reakci přípisem ze dne 21. 7. 2016, resp. vydáním opatření policejního prezidenta proti nečinnosti prvního náměstka policejního prezidenta ze dne 28. 7. 2016, a rovněž je jmenovitě zmínil v rámci odůvodnění Napadeného rozhodnutí (str. 3 Napadeného rozhodnutí). Soud rovněž v této souvislosti připomíná, jak vyplývá z výše citovaného ustanovení § 174 zákona o služebním poměru, že i pro výkon tohoto souboru procesních práv žalobce existuje i na straně žalobce jako účastníka limitace obstrukčního jednání s cílem zajistit rychlost a hospodárnost řízení, žalobcova práva jako účastníka předmětného řízení tudíž v tomto ohledu navíc nebyla neomezená. Na druhé straně však tento dílčí závěr soudu ničeho nemění na shora vytknutých vadách týkajících se nepřezkoumatelnosti Napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve vztahu ke shora identifikovaným případům nařízení výkonu služby přesčas.

64. Soud konečně přisvědčil žalobci i v jeho námitce týkající se námitky promlčení vznesené formou části výroku Napadeného rozhodnutí ve vztahu k nárokům žalobce plynoucím z nařízené služby přesčas konané podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v roce 2007 a od 1. 1. 2008 do 17. 11. 2008.
65. Námitkou promlčení a jejím soukromoprávním původem v minulosti Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. V rozhodnutí ze dne 27. 5. 2015, čj. 2 As 4/2015 - 26, v tomto směru uvedl, že „*si je vědom toho, že ač žalovaný ve správním řízení sám rozhodoval o nároku vůči němu uplatněnému, jedná se o nárok, u něhož je jednou z možných zábran prosazení nároku uplatnění námitky promlčení. Promlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (viz např. § 70 dřívějšího zákona o správě daní a poplatků). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat*“.
66. Soud především zdůrazňuje, že aby bylo vznesení námitky promlčení účinné vůči žalobci, musí se o tomto úkonu dozvědět [Weinhold, D.: Promlčení a prekluze v soukromém právu. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2015, 53 s.]. Z výše uvedeného vyplývá, že námitka promlčení je vůči subjektu, který se domáhá určitého plnění, účinná tehdy, pokud se o ní dozví. Tedy v okamžiku, kdy příslušná osoba učiní příslušný projev vůle vůči tomuto nárokujícímu subjektu. Přestože institut promlčení má povahu soukromoprávní, má městský soud za to, že shora uvedené závěry lze vztáhnout i na nyní projednávaný nárok žalobce, ačkoli má povahu veřejnoprávní.
67. Nejvyšší správní soud se ve své rozhodovací praxi v souvislosti s uplatněnými nároky na doplatek služebního příjmu z důvodu nezákonně nařízených služeb přesčas zabýval pestrou škálou situací dotýkajících se uplatněné námitky promlčení. Ve svých rozhodnutích přitom jako přípustný postup aproboval, pokud byla námitka promlčení vznesena v prvostupňovém rozhodnutí, na které tak mohl subjekt uplatňující nárok v rámci odvolacího řízení reagovat a zpochybňovat mj. rovněž i vznesenou námitku promlčení.
68. V této souvislosti soud odkazuje např. na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, čj. 7 As 148/2017 - 22 v bodě 34, dle nichž „*stěžovatel odůvodňoval přípustnost uplatnění námitky promlčení až v prvostupňovém rozhodnutí tím, že řízení v prvním stupni tvoří s odvolacím řízením jeden celek, a žalobce tak mohl námitky proti*

promlčení části požadovaného nároku uplatnit tam. Tato námitka je důvodná. Nejvyšší správní soud považuje za správný názor městského soudu, původně vyslovený Krajským soudem v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 23. 9. 2015, č. j. 10 A 125/2014 – 46, který s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2As 4/2015 – 26, poukazuje na soukromoprávní charakter námitky promlčení, byť upravené ve veřejném právu, na nezbytnost uplatnit námitku promlčení, oprávnění druhé strany se k uplatněné námitce vyjádřit a na nepřípustnost postupu, pokud je taková námitka uplatněna správním orgánem až v meritorním rozhodnutí. Na druhou stranu, reflektující další úvahy krajského soudu v označené věci, ověřil Nejvyšší správní soud i nyní, že žalobce namítal nesprávnost takového postupu v odvolacím řízení (strana 12 doplnění odvolání na č. l. 295 správního spisu) a žalovaný se k tomu vyjádřil pod bodem 23 na straně 18 žalobou napadeného rozhodnutí. Veřejná subjektivní práva žalobce tak uvedeným nesprávným postupem dotčena v konečném důsledku nebyla. Městský soud nepovažoval námitku promlčení ze strany žalovaného dosud za řádně vznesenou, s čímž však Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Hmotněprávní námitka promlčení byla uplatněna, byť se tak stalo prostřednictvím procesního rozhodnutí. Přestože byla tato námitka nesprávně vtělena až do rozhodnutí ve věci samé, je nepochybné, že do sféry žalobce se jeho doručením nepochybně dostala a on na ni adekvátně reagoval“. Obdobné závěry byly vysloveny např. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2018, čj. 5 As 216/2017 – 19, ze dne 25. 7. 2018, čj. 9 As 133/2017 – 35, či rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2019, čj. 9 Ad 15/2015 – 97, a celé řadě dalších.

69. Současně však Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxi opakovaně potvrdil, že za nepřípustný způsob námitky promlčení je třeba považovat případ, kdy je tato námitka vůči příslušníkovi uplatněna poprvé až v rozhodnutí o odvolání. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 As 95/2017 – 25, na jehož odůvodnění soud v tomto ohledu pro větší stručnost plně odkazuje, uzavřel, že „v rozsudku ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2 As 4/2015 – 26, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]romlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (...). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat.“ K účinnosti námitky promlčení je tedy nezbytné, aby se o ní subjekt, vůči kterému je uplatňována, dozvěděl. V nyní rozebírané věci stěžovatel námitku promlčení poprvé vznesl až v druhém rozhodnutí o odvolání, aniž by žalobci předem umožnil se s touto námitkou seznámit, a případně na ni reagovat. Uvedeným postupem nebyla námitka promlčení vůči žalobci řádně uplatněna, a nelze ji tudíž považovat za účinnou“.
70. V nyní projednávané věci je přitom situace obdobná situaci posuzované v uvedeném případě Nejvyšším správním soudem, neboť námitka promlčení byla vůči žalobci poprvé uplatněna až v Napadeném rozhodnutí.
71. Za této situace soudu s ohledem na právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 As 95/2017 – 25, s nímž se soud zcela ztotožnil a neshledal v posuzované věci důvodu se od něj jakkoli odchýlovat, soudu nezbylo, než zrušit Napadené rozhodnutí i z tohoto důvodu. V novém rozhodnutí o odvolání se přitom žalovaný vypořádá rovněž s námitkami žalobce poukazujícími mj. rozpor této námitky s dobrými mravy, popř. dalšími námitkami, které žalobce v tomto ohledu uplatní.
72. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému

k dalšímu řízení. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný zohlední závěry vyslovené výše v bodech 28 – 68 tohoto rozsudku.

73. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu však v daném případě představuje pouze žalobcem zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 26. září 2019

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu